

Výrok, jímž se takový postup i s rozsudkem na něm založeným zrušuje, je proto jen rázu deklaratorního, neboť nepřichází-li pro obžalovaného pravomoc trestních soudů občanských vůbec v úvahu, rovná se takto stav věci případu, kde by byl obžalovaný zproštěn jiným úřadem než soudem vůbec, jinými slovy, nelze rozsudku vynesnému trestním soudem občanským nad člověkem podléhajícím pravomoci soudů vojenských přiznati povahu rozsudku schopného právních účinků, nanejvýš rei judicatae. Takový rozsudek je prostě sententia nulla. Proto se nestane obžalovanému zrušením uvedeného postupu křivda; vždyť nebylo tím jeho postavení zhoršeno, poněvadž věc se má tak, jako by dosud vůbec souzen nebyl. Naopak se nese nárok obžalovaného jen k tomu, aby obžalovaný nebyl odňat svému zákonnému soudci (§ 94, odst. 2 ústavní listiny), aby tedy byl v souzeném případě podroben pravomoci soudnictví pro něho jediné v úvahu přicházejícího.

Z toho, co uvedeno, vysvítá, že uvedený postup soudu zrušovacího, pokud se neomezuje na výrok o porušení zákona, nýbrž zrušuje též část řízení, jakož i rozsudek jmenovaného okresního soudu, neodporuje posledním dvěma větám § 292 tr. ř. (viz rozh. čís. 2446 Sb. n. s. a dále čís. 3030 Sb. víd. n. s. a obdobně i čís. 2530, 2727, 2837, 2876, 3976 Sb. víd. n. s., jinak ovšem čís. 2583 Sb. n. s., č. 4362 a 4427 Sb. n. s. víd. a Löffler »Ueber unheilbare Nichtigkeit« str. 71).

Čís. 5430.

Z pouhé objektivní nesprávnosti údajů učiněných pachatelem při vyjevovací přísaze nelze o sobě dovoditi úmyslnost jeho činu ve smyslu § 1 tr. zák. Na tu lze usuzovati, zjištěny-li též předpoklady pro závěr, že pachatel v seznamu (dotazníku) udal vědomě nepravdivé skutečnosti, po případě že vědomě zamlčel závažné skutečnosti, týkající se jeho výdělečné činnosti a příjmů.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1935, Zm I 1133/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. září 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. z., napadený rozsudek ve výroku o vině jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisících zrušil a vrátil věc nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Proti kontumačnímu rozsudku, doručenému obžalovanému v opise dne 21. září 1935, podal obžalovaný včas odpor a zmáteční stížnost.

Pokud jde o zmáteční stížnost, je z jejích vývodů zřejmý věcným poukazem uplatňovaný zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., jemuž nelze upříti oprávněnost.

Podle zjištění nalézacího soudu udal obžalovaný při vyjevovací přísaze dne 13. listopadu 1933 před okresním soudem v Kaďani složené, že je bez zaměstnání, že nemá ani služebních platů ani jiných příjmů,

ač provozoval v oné době společně se svou pozdější manželkou, a to již od 1. října 1933, zelinářskou živnost.

Objektivní nepravdivost složené přísahy v tomto směru stěžovatel sám připouští, napadá však odsuzující výrok po stránce subjektivní, a to důvodně, třebaže nelze hleděti k novým, teprve ve zmateční stížnosti uvedeným skutečnostem, a návrh na provedení důkazů tam obsažený je již podle zákona ve zrušovacím řízení nepřípustný.

K opodstatnění výroku o vině ve směru subjektivním nestačí — což i zmateční stížnost věcným poukazem zmatku podle § 281 č. 9 a) tr. ř. v podstatě vytýká —, pouhá objektivní nesprávnost údajů při vyjevovací přísaze učiněných a nelze tudíž z pouhého skutkového podkladu v souzené věci zjištěného o sobě dovoditi úmyslnost činu obžalovaného ve smyslu § 1 tr. z. Závěr, že obžalovaný udal v seznamu vědomě nepravdivé skutečnosti, po případě že vědomě zamlčel závažné skutečnosti, jeho výdělečné činnosti a příjmů se týkající, vyžadoval by zjištění ještě dalších předpokladů, z nichž by se dalo usouditi na to, že obžalovaný, jenž byl podle dotazníku vlastně tázan jen po svých služebních platech, po užitcích ze jmění své manželky nebo svých dětí a po jiných příjmech, musil tento společný provoz živnosti, na př. vzhledem k jeho rozsahu, vloženého do něho kapitálu a pod., a výdělek z něho plynoucí vzhledem k výši jeho považovati vůbec za zaměstnání případně za příjem. Teprve na takovém podkladě bylo by lze dovoditi i subjektivní nepravdivost složené vyjevovací přísahy, neboť nelze přehlédnouti, že si průměrný člověk pod pojmem zaměstnání zpravidla představuje jen zdroj takových příjmů, jež pro uhájení nebo zlepšení jeho existence padají značněji na váhu.

S tohoto správného právního hlediska skutkový stav ovšem zjišťován nebyl. Nebyly zjištěny ani rozsah zelinářské živnosti, na něž by se v nedostatku jiného podkladu dalo usuzovati na příklad i z výše nájmu, režie, velikosti zásob a podobně, ani výše celkového výnosu a čistého zisku, tím méně pak — byť i jen v hrubých rysech — podstatný obsah společenského poměru, obžalovanému příslušející podíl na závodu a podíl na zisku, případná jeho kapitálová účast a konečně i číselná výše jeho zisku v kritické době, takže dosavadní zjištěný stav nevylučuje možnost, že obžalovaný vzhledem k nepatrnému snad jejímu rozsahu nemusil tuto živnost považovati ani za zaměstnání, a tím nepatrný snad její čistý výnos a díl na něho připadající za příjem ve smyslu složené přísahy, což by ovšem mohlo vyloučiti jeho zlý úmysl. Nejsou tedy rozsudkem zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly býti podkladem rozhodnutí a proto nezbylo než zmateční stížnosti z důvodu § 281, č. 9 a) tr. ř. vyhověti a podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. rozsudek zrušiti a vrátiti nalézacímu soudu, aby, doplně při novém přelíčení řízení v udaném směru, o věci znovu rozhodl. K tomu se připomíná, že podle výsledků tohoto doplněného řízení mohla by případně nabýti určité důležitosti i okolnost, jakým způsobem se složení přísahy dalo, zda seznam byl vyplněn pod dohledem soudce a po předchozím zákonném poučení, či zda dodatečnou přísahou byl stvrzen přinesený již vyplněný seznam a zda dodatečné zákonné poučení, tomu neb onomu případu způsobené, obžalovanému i pojmy v seznamu uvedené náležitě objasnilo.